

JÄMTLAND/HÄRJEDALENS SPELMANSFÖRBUND

MEDLEMSBLAD FEBRUARI 2022

hemsida: www.jhspelmansforbund.se

epost: info@jhspelmansforbund.se

ÅRETS LÅT

TÄVLA MED EN MARSCH

JÄMTLANDS BRUDMARSCH efter Per Danielsson

Su Låtar nr 21 76

Uppt. och arr. av Bengt Bixo (1879-1962)

I

II

III

ORDFÖRÄNDENS ORD

Hej! Du supporter av Jämtland – Härjedalens spelmansförbund!

Så har, förhoppningsvis, julens, nyårets och trettonhelgens trevligheter lotsat oss genom årets mörkaste period och förhoppningsvis gett tid över för konsumtion och utövande av musik i olika former.

Ljuset återvänder dag för dag och förhoppningsvis ser vi även ljuset i tunneln vad gäller coronasäker möjlighet att träffas i verkliga livet.

Spelmansförbundets förhoppning är att kunna genomföra Jämtstämman 17-18 juni på Jamtli samt årsmöte i slutet av april där vi bjuder på fika och underhållning. Mer info och handlingar kommer i separat mail/post.

Inför Jämtstämman vill vi uppmuntra alla er som har en gånglåt eller brudmarsch i huvudet, byrålådan eller bara som en lustfylld tanke, att få ner den på notpapper eller som ljudfil och bidra till årets låttävling (flyttad från Gregoriebalen som tyvärr är inställd pga coronaläget). Anmäl ditt namn till Rickards mail; rickardnaslin@gmail.com senast 1 juni. Du behöver inte skicka in noter eller ljudfil i förväg.

Årets första medlemsblad innehåller ett antal hälsningar från några av länets spelmanslag. Det är lagen från Offerdal, Tiljan, Oviken, Jämtpiparna samt Grenselaget som berättar om sin historia och verksamhet. Vi vill även få kontakt med och hälsning från flera lag och hoppas få hälsning från Åsarna, Jämmerdalen, Lomelaj, Strömsund och Näs spelmanslag till nästa medlemsblad i maj. Har vi nu missat nåt lag blir vi extra glada om ni hör av er till oss i styrelsen (kontaktperson Beret 073-8283247).

En glad nyhet är att vi fick ett projektbidrag ifjol från Kulturalliansen och kunde anställa Kjell-Erik Eriksson för att göra Jamtlis digitaliserade låtinspelningar och intervjuer (från 1950 och framåt) tillgängliga för allmänheten via ett digitalt verktyg/sökmotor som heter SOFIE. Hittills har materialet varit tillgängligt för alla som tar sig tid att personligt besöka Jamtlis arkiv. När projektet är slutfört (om ca 1 år) så kan alla med tillgång till dator knappa hem vilken låt, intervju, socken, spelman som helst och få inspiration till sin repertoar eller bara njuta av dessa dokument som framförallt gjorts av Ville Roempke under 1970-talet. Vi vill uppmuntra dig att läsa utvärderingen av projektet och det finns på vår hemsida www.jhspelmansforbund.se eller kontakta Beret 073-8283247 om du vill ha en utskrift skickad till din postadress.

Sist men inte minst viktigt, vill vi uppmuntra dig att stötta vår verksamhet genom att betala in årsavgift enligt anvisningar nedan. TACK på förhand och hör av dig med idéer, frågor och funderingar kring vår verksamhet i nutid och framtid eller om du ändrat post- eller mailadress till info@jhspelmansforbund.se eller till Beret 073-8283247!

Med förhoppning om god läsning, önskar styrelsen (Astrid, Anders, Arvid, Eva, Elisabet, Rickard) genom ordf Beret Bertilsdotter

FRÅN STYRELSEN

Årsavgiften 2022

Vuxna från och med 26 år betalar 300 kr, ungdom till och med 25 år betalar 100 kr. Betala till bankgiro 136-2623, Jämtland/Härjedalens spelmansförbund, före 1 april om du ska få tidningen Spelmannen. Du kan också betala med Swish till **123 400 54 19**.

Vid betalning ange ditt/era namn i meddelandefältet + texten: "årsavgift 2022" (Exempel: "Olle Falk årsavgift 2022")

Seniormedlem: den som är född 1941 eller tidigare, och har varit betalande medlem i spelmansförbundet minst tio år, kan bli seniormedlem. Då får man utskick och information från oss och samma förmåner (utom tidningen Spelmannen) som betalande medlemmar utan att betala årsavgift.

Kom även ihåg att betala din instrumentförsäkring om du har en.

Vad får jag för årsavgiften?

- informationsblad tre gånger per år
- tidningen Spelmannen, som annars kostar 200 kr per år
- du hjälper oss att driva hemsidan med information och notarkiv
- möjlighet att teckna instrumentförsäkring till ett lågt pris
- med ditt medlemskap stöder du folkmusikverksamheten i länet
- vi arrangerar Gregoriebal och Jämtstämman

Årsmötet är framflyttat till slutet av april. Det kommer separat kallelse med övrig information senare.

Årets låt

Vinnaren får 1000 kr. Årets tema är marsch/gånglåt.

Några riktlinjer att tänka på:

- En jury kommer att utse vinnarlåten.
- Det är inget krav att kompositören själv måste framföra låten.
- Den kan framföras av en grupp, men helt akustiskt.
- Vinnarlåten kommer att presenteras i noter på vår hemsida.
- Om möjligt: teckna själv ner låten innan tävlingen, annars så hjälper vi till med det vid eventuell vinst.

- Det spelar ingen roll när låten är gjord: Det kan vara en låt som legat i skrivbordslådan i 20 år eller den kanske kommer till ikväll, men den får inte vara "känd".
  - Ev. vinstskatt betalas av vinnaren. Har du en låt liggandes eller känner att det kan vara en sporre till att sätta sig ner och komponera:
- Meddela oss senast den 1 juni om du vill vara med! Obs begränsat antal deltagare. Anmälan skickas till: rickardnaslin@gmail.com**

HÄLSNING FRÅN NÅGRA AV LÄNETS SPELMANSLAG

Jämtpiparna

Sedan 10 år tillbaka har ett tiotal spelpipeentusiaster i Jämtland träffats några gånger per år och spelat tillsammans. Vi kallar oss JÄMTPIPARNA och är troligtvis det första spelpipespelarmanslaget i Sverige. Hur kan det komma sig att det startade i Jämtland?

Jo, det beror på att det har funnits stor tillgång av spelpipor i Jämtland som jag tillverkat i Ås sedan mitten av 90-talet då jag övertog tillverkningen av den rikskända härjedalspipan av Oskar

Foto: Johannes Adolfsson, Sunne kyrka, 2017

Olofsson, Lillhärdal, Härjedalen. Det finns nu mellan 2-3000 pipor (i olika tonarter) spridda i Sverige och utomlands. Många finns förstås i Jämtland. Numera ligger Sveriges spelpipecentrum i Jämtland, Härjedalen och Medelpad. I dessa landskap har det ordnats kurser de senaste 20 åren och många är vi som spelar spelpipa. Och nu ryktas det att flera landskap är i startgroparna att starta spelarmanslag med spelpipor. Fiolerna får maka på sig litegrann.

2018 gav jag och min fru Elisabet ut Cd:n "Under fästet blå", där 17 musikanter (de flesta från Jämtland) medverkar. Den innehåller ca 40 låtar med spelpipor som huvudinstrument och JÄMTPIPARNA medverkar på 3 spår. Cd:n kan köpas av mig om så önskas.

Gunnar Stenmark, "BlåsÅs Musik i Ås"

Ovikens spelmanslag

Här kommer en hälsning till länets alla spelmän och jag ska berätta hur Ovikens spelmanslag bildades.

Vi började med en studiecirkel för dragspel, fiol, bas och gitarr och vi träffades en gång i veckan. Alla tyckte det var trevligt och vi ordnade lite fika vid varje övning.

År 1995 bestämdes att vi måste ha ett namn. En ljus ide' kom upp! Det fanns ju ett spelmanslag i början av 1950-talet med namnet Ovikens spelmanslag under ledning av riksspelmannen Anders i Logårn. Några av oss var ju med även i det laget. Så det blev namnet på det nya laget - vi var ju från Oviken !

Folk började ringa och ville ha oss att spela. Vi har varit på många ställen i Jämtland, även Sundsvall, Norge tom Tyskland och den resan var ju speciell.

Då var det Manskören, Oviksfjellorna och Spel-manslaget som underhöll med sång o musik. Nu åter till Spelmanslaget angående vår instrumentering. Vi är nu 3 dragspelare, 4 fiolister, 1 gitarrist, 1 basist och 1 pianist.

Vi har ju kompositörer i laget. Alla tre dragspelarna har gjort flera jättefina låtar. Sen har vi favoritlåtar efter Anders i Logårn , Alfred Rönqvist, flera norska spelmän och av Lindkvistarna förstås, samt noter från när och fjärran!!! Det blir ju en massa noter liggande också men

om man kommer på en låt man inte spelat på 25 år så finns de som stöd.

Under 1980-1990 talet hade alla som fyllde 50 år ett rejält kalas med mat och dans. Då skulle vi vara där och underhålla. Det var då de... Nu fyller alla minst 80 och kalasen är inställda.

Men vi kommer igen!

Med vänlig hälsning från Ovikens spelmanslag genom Anna Bohlin

De var nog inte tänkt å bli nått

Offerdals spelmanslag fyller 37 jämna år. Nej som sagt var, det var nog inte tänkt att bli något långvarigt, den dagen då det satt en handskriven lapp på

tavlan utanför Handelsbolaget i Jämtlands Änge – liknande lappar lär ha varit uppsatta utanför Ingemars i Tulleråsen och på Bua i Kaxås. Det var i början av maj 1985: Vill någon vara med och spela, valfritt akustiskt instrument, samling på Församlingshemmet i Ede klockan sju? Det skulle bli som ett inslag på sommarfesten i Ede, veckan efter midsommar.

Sammanställande var Olle Simonsson i Ede, på initiativ av Offerdals hembygdsförening. Under tidigare år hade Jokkmokks Jokke underhållit, samt en medresande dragospelare. Även Elias Jonsson, på munspel, och Olle Simonsson på nyckelharpa hade varit populära inslag på festen.

Foto: Johannes Adolfsson, Ede föreningshus, 2016

Nu behövdes det förnyelse. Socknens slumrande musikanter, gamla spelmän, och kvinns, skulle lockas fram ur stugorna. Olle hade övertalats, något motvilligt, att vara sammankallande. Skulle ju bara bli en spelning, ett åtagande, på sommarfesten i juli, sedan fick det vara bra.

Klockan sju jämmt var hela laget samlat, med fioler, cittra, tre dragspel, kompgitarrer. Ingen brist på låtar, raka köret med trad-låtar, gammtjoa och modernt (jo, den kallades så, dansmusiken från 1940–50 talen). Den folkmusikaliska tråden hade liksom aldrig riktigt brustit och den gamla musiktraditionen hängde fast i det lite nyare. Det var inte så noga, bara det svängde. För det var noga med svänget, energin i musiken, den var det noga med. Melodin var mindre viktig. Men bara man höll sig till rätt tonart, och att kompet satt, fick resten ge sig. Melodin lärdes bättre vid nästa repkväll. Sällan omtag mer än två gånger av samma låt. Sedan togs en ny låt. Det var så många låtar som liksom måste ut och krävde att få bli spelade. Två genomspelningar, ny låt, och så vidare. Sättningen var liksom given från början, repertoaren likaså.

På den utsatta dagen körde vi igång. Gösta Bäckvall, alias 'n Jörn var konferencier. Det höll på att dra ut lite på tiden när 'n Jörn skulle "grej ut släkta" och presentera var och en, så som kommandes från en viss by, viss gård och med vissa släktrationer att beakta. Så att publiken liksom begrep vad den hade att förhålla sig till och mot vilken måttstock vi borde värderas. Vill minnas att vi drog igång med Offerdalsminnen, en vals av Evert Annersa, slaktare och grundare av charkuterifabriken nere vid ån. Andra låtar var, så långt jag nu minns, polska efter Anners Nirsa i Stocke, Anna-Mosters Vals och Jämtpolska av Hilding Höglin.

Så här på det 37:de året har repertoaren förnyats något och lite egenkomponerade alster kommit i bruk. Några utlandsturnéer har det blivit, till Amerika, Sydafrika, Ryssland. Spelmanskontakter med BUL-Nidaros spelmannslag, Toradergrupp i Trondheim och Möre-Romsdal Spelmanslag upprätthålls fortfarande och en ny Norgeresa planeras till 2022. Men som sagt: Det skull som int bli nå mär eet 'n dän sommarfesten - de bäre vårte så.

Vid pennan, Gunnar Nilsson, medlem sen starten 1985

Tiljans Spelmän

Tiljans spelmän bildades som egen förening 2011.

Innan dess var spelmännen en del i Östersunds Folkdansgille.

Föreningen består i dag av 22 medlemmar. Instrumenteringen är fioler, dragspel, gitarr, kontrabas och saxofon. Vi har också sånginslag i våra uppträdanden.

Tiljans spelmän uppträder på olika evenemang hos främst pensionärsorganisationer och äldreboenden samt

har spelat på många av kommunens mötesplatser för pensionärer.

Under pandemin har det varit färre framträdanden men under sommaren 2021 spelade vi utomhus ett antal gånger på olika äldreboenden och under hösten 2021, när restriktionerna lättade, framträdde vi på flera mötesplatser och äldreboenden.

Just nu tränar vi inför ett en lunchkonsert i Gamla kyrkan i mars månad.

Vi har träningar en gång i veckan i Vuxenskolans lokaler i Brunflo. Trots att medelåldern är hög i spelmanslaget räknar vi framåt med att kunna uppträda i samma omfattning som innan pandemin.

Östersund januari 2022 Birger Karlsson

Grenselaget

Musikalsk samarbete over grensa mellom rørosdistriktet og Jämtland/Härjedalen har til alle tider foregått, men det var først i 1978, at dette kom inn i fastere former. Da startet Joar Feragen opp «Feragens», der mannskapet var både norsk og svensk. Joar var trekkspiller, og han fikk med seg Helge Solsten, også trekkspiller. Så kom søstrene Hansson fra Tännäs, Elsie gift Jonsson, og Harriet gift Gunnarsson med, på feler. Kompet var Ole Anders Feragen, gitar, og Kjell Harborg, el-bass. Denne gruppa virket til 1989, da Joar Feragen døde. Gruppa spilte forøvrig inn en kassett i 1982, med tradisjonell gammeldansmusikk.

«Den harde kjerne» fra denne gruppa, Elsie, Harriet og Helge startet opp igjen i 1995, med forskjellige medhjelpere på komp, og dette skulle bli Grenselaget etter

hvert. Undertegnende ble med på fele i 2000, og med en del skifting av komp underveis, består Grenselaget i dag av følgende:

Helge Solsten, trekkspill, Elsie Jonsson, Harriet Gunnarsson og Inge Godtland på feler, Helge Aasen, gitar, og Bjørn Bårdstu bass.

f.v. Inge Godtland, Harriet Gunnarsson, Bjørn Bårdstu, Elsie Jonsson, Helge Aasen, Helge Solsten. Foto Sture Göransson

Gjennom åra siden oppstarten, har det vært mange oppdrag både i Sverige og Norge: Delsbostämman, Bingsjöstämman, Sundsvall, Fjällmuseet i Funäsdalen, Oslo, Sarpsborg, Melhus, og ikke minst i Rørosdistriktet.

Rørosmartnan har for oss vært et av høydepunktene, der vi i mange år har hatt en egen dansefest tirsdags-kvelden. Vi har videre hatt en del engasjement på Vauldalen Fjell-hotell, og ikke minst Rørosleken i mai.

De siste to åra har imidlertid Covid 19 satt en stopper for all akti-vitet med spell og dans, både for Grenselaget og alle andre i samme bransjen.

Når det gjelder repertoaret til Grenselaget så har det vært tradisjonel gammeldansmusikk både fra Sverige og Norge.

Men det sier seg selv at det har blitt mye rørospols, og det er ikke for mye tatt i om polsen har utgjort minst 80 prosent av vårt danserepertoar, både på Rørosmartnan og på Rørosleken. Vårt høyeste ønske både for egen del og for alle andre i samme bransjen, er å bli kvitt pandemien og å få leve normalt med fullt trøkk på musikken og fulle dansegolv.

Inge Godtland

RAPPORT FRÅN SAMSPELSHELGEN 2021

Med syftet att hålla igång samspelet hemma på Rödön anmeldte vi oss till uppspelning för samspelsmedaljen i Sundsvall detta onådens år!

2019 spelade vi upp första gången och erhöill då Brons (vilket är den valör man kan få vid första uppspelningen!). Och detta trots att en av oss (säger inte vem!) schabblade rejält dom första takterna av Erik Nirsas gammel-polska! Sen gick det bättre och vid samtalet med juryn efteråt visade det sig att vi trots allt hade fått poäng som skulle räckt till Silver.

Då så, tänkte vi inför årets upplaga, då ska vi väl kunna spela till oss nästa valör! Eftersom Astrid spelat en hel del cittra under året som gått hade vi tänkt oss att spela upp den ena låten av två på fiol och cittra. Men "icke sa Nicke"! När vi väl släpat upp cittran på scenen för uppspelningarna fick vi strax veta att man enligt reglerna inte fick spela upp på andra instrument än de man hade gången innan!

Vilket gjorde att vi i all hast fick gå undan och bestämma oss för en andra låt på två fioler. Vi spelade upp och sedan begav vi oss ut på "byn" för att invänta juryns besked! Det visade sig när vi senare framemot kvällen fick träffa juryn, att vi hade klarat Silver med råge. När vi under kvällsceremonin för medaljutdelning skulle spela en låt tog vi äntligen fram cittran och spelade den Rödöpolska vi hade förberett oss för att spela upp.

Årets upplaga av Samspelshelgen i Sundsvall ägde rum på Sundsvalls teater med ett digert program med konserter och workshops onsdag till söndag. Det gavs även rikliga tillfällen till "skrubbspel" under helgen så många var på plats utan att delta i själva uppspelningarna.

Ett annat par från Jämtland, nyblivne Riksspelmanen Henrik Wikström och spelkompisen Ola Rörborn spelade upp för första gången och fick brons

med mycket god marginal. Dom fick säkert mersmak liksom vi! Nu ser vi fram emot nästa års Samspelshelg och hoppas få med oss några fler av er!
Hälsar Astrid och Rickard

LÅTKURS

Rickard Näslin bjuder in till låtkurs med start 21 februari. Se hemsidan.

LÅTKURS I SVEG

En tredagars låtkurs 14-16 juni med inriktning på ett traditionsområde där kontakterna och låtutbytet över landskapsgränserna förr var täta: sydöstra Härjedalen, södra Jämtland och västra Medelpad. Vi som kommer att leda kursen är Henning Högberg och Yvonne och Lennart Sohlman. Henning har sopransaxofon som huvudinstrument, och har fördjupat sig framför allt i traditionerna från Haverö och Borgsjö i Medelpad, bl a genom Torsten Karlssons omfattande inspelningar av gamla spelmän. Lennart och Yvonne har ägnat sig åt de sydjämtska traditionerna i Rätansområdet och Klövsjö genom sin bekantskap med spelmän som John-Erik Mattsson och Arthur Nestler, och även härjedalska låttraditioner (de är också Lapp Nils-medaljnehavare) . Se www.backedal.se.

ETHNOSTIPENDIAT 2021

Jag hade det bra på Autumn Ethno, det var en häftig upplevelse! Det var kul att träffa folk från andra delar av Europa och se hur pass lätt det var att kommunicera och umgås med varandra - särskilt tydligt var det när vi spelade med varandra, då pratar vi alla samma språk. Självklart är det alltid kul att träffa fler unga folkmusiker från Sverige också! Något jag tar med mig, utöver att få prova på traditionsmusik från andra länder, är erfarenheten av att ha haft en mer betydande roll i kompgruppen till en stor ensemble. Efter Ethno fick jag ännu mer inspiration till att utvecklas som gitarrist och musiker.

Sofia Kronlund

KLUBB SAM

Aktuell info finns på www.klubbsam.se.

Förköp till konserterna kommer finnas på Tickster.com eller hos Visit Östersund. Tills vidare kommer vi endast ha förköp till våra konserter, fram tills coronan har gett med sig. Vi har även valt att ha obligatoriskt vaccinpass på våra konserter. Fyra konserter har vi inbokat med tillhörande lokal:

Torsdag 24 februari, Gamla Tingshuset, kl 19.30: Röjlom - åttamanna-band från Framnäs folkhögskola's folk och världsmusiklinje. Med bl.a. östersundaren och fioltjejen Olivia Ihalagamage!

Fredag 8 april, Norra Station café, kl 19.30: "Min rätt till Jorden", musik och berättande med Safoura Safavi och skådespelaren Jonas Jonsson. Berättelsen utgår från byn Flor nära Ytterhogdal och konstnären Rosa Taikon som gjorde silversmide där romsk och samisk smidesträdion smältes samman. (Estrad Norr-produktion)

Torsdag 5 maj, Norra Station café: "Hen e mae - Vårt e a'momma?" med en Jazz/pop/världsmusik-kvartett med kvinnliga musiker. Bl.a. basklarinettisten Anna Malmström! (Estrad Norr-produktion)

Tisdag 8 mars: Kristin Amparo & Carl Bagge Trio. Jazz av högsta klass med den fantastiska sångerskan Kristin Amparo! Känd även hos den bredare publiken i olika pop- soul- och hiphop-sammanhang.

Lördag 19 mars: Breda Gatan. Folkmusikgrupp som bildades 2018 med välkända Emma Härdelin (sång), Johanna Bölja (sång), Kjell-Erik Eriksson (fiol) och Ola Hertzberg (nyckelharpa).

Torsdag 31 mars: Stockholm Lisboa Project med bl.a. Adrian Jones och en portugisisk fadosångerska. En portugisisk-svensk kvartett som blandar fado med nordisk folkmusik.

Lördag 21 maj - Airborne - Jens Coméns nya projekt tillsammans med flöjtmästaren Göran Månsson från Medelpad (som bl.a. spelar på en kolossal kontrabas-trä-flöjt) och två elektronmusiker från Finland/Norge! Riktigt coolt!

KALENDARIUM

med reservation för att mycket är osäkert

Februari

24/2 Röjлом på Gamla Tingshuset, Klubb SAM

Mars

8/3 Kristin Amparo & Carl Bagge Trio, Klubb SAM

10-12/3 Gregoriemarknad

19/3 Breda gatan, Klubb SAM

25/3 Suzanne Michelle & Anders Kronlund (Klubb SAM)

31/3 Stockholm Lisboa Project, Klubb SAM

April

8/4 Min rätt till jorden, Norra station, Klubb SAM
Årsmöte efter påsk

Maj

5/5 "Hen e mae - Vårt e a'momma?", Norra station, Klubb SAM

Juni

9-12/6 Ransäter?

17-18/6 Jämtstämman på Jamtli

Juli

1-3/7 Delsbo?

6/7 Bingsjö?

19-22/7 Föllingeveckan sista gången?

25-31/7 Korröfestivalen?

Augusti

8-13/8 Zornmärkesuppspelningar i Linköping

JAMTLI SPELMÄN

Välkommen att spela med Jamtli spelmanslag varannan onsdag (ojämna veckor) kl 18.30 - 20.30 - i konstlobbyn på Jamtli.